

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leta 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Naročbe brez dopolnjenega naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Nastanila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

Izhaja vsaki dan. Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj. Parafirane številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd. Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. zvečer. — Cene oglasov 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zavzave in domači oglasi po pogodbi. TELEFON šte. 1157.

Brzojavne vesti.

Novi deželni šlezjski predsednik.

DUNAJ 16. Kakor je zvedel v kr. koresp. biro, je bil dosedanji voditelj šlezjske deželne vlade dvorni svetnik dr. Edmund pj. Marenzeller imenovan za predsednikom nižavstvijskega deželnega šolskega sveta, svetovalec upravnega sodišča dr. Karol baron Heinold pl. Udyaski šlezjskim predsednikom.

Namestnik za čanadske škofije

BUDIMPEŠTA 16. V sled dolgotrajne boleznine škofa Deszaffy je bil dovoljenjem papeževim volstvom čanadske škofije imenovan posvečeni škof Josip Nemeth Szanje Deszaffyja se je znatno zboljšalo, toda škof se mora še zelo čuvati.

Rodbina Komure.

RIM 16. Japonsko odposlanstvo je sporočilo »Agenzia Stefania«, da je vest o umorstvu rodbine barona Komure popolnoma izmišljena.

Potres.

INOMOST 16. Danes zjutraj ob 4. uri 3 minute zjutraj in ob 4. uri 37 minut sta bila na Predalemskem dva potresna sunka; prvi je trajal 5, drugi pa 4 sekunde, slišati je bilo močno bobnenje.

Švedsko-norveški spor.

KRISTIJANIJA 16. Kakor poročajo lista »Aftenposten« iz Karlstada, sta včeraj iz Avale odpotovala dva švedska polka, skupno 4000 moč. En švedski brzojavni oddelček je bil baje odposlan iz Stokholma v Charlottenberg.

Kralj Viktor Emanuel.

RIM 16. Kralj Viktor Emanuel je na svojem potovanju v Raceonigi došel semkaj s posebnim vlakom. Vsi ministri so na kolodvoru pozdravili kralja.

Punt telefonistinj.

PARIZ 16. Več listov poroča, da so se sinoči na glavnem telefoničnem uradu v Rue Gatteberg, telefonistinj spuntale proti svojim nadzornicam. Neka telefonistinja je oddala več streliv iz revolverja, ne da bi bila koga zadela. Uredila se je kazenska preiskava.

Potovanje Loubeta na Portugalsko.

PARIZ 16. Včeraj je dospelo ročno pismo portugalskega kralja, v katerem isti vabi predsednika Loubeta, naj ga poseti. Gotovo je, da vsprejme Loubet to povabilo.

PARIZ 16. »Matin« poroča, da bo rali potovanja pred ednika Loubeta na Portugalsko parlament sklican še le za dan 30. oktobra.

PODLISTEK.

Na vseh koncih in krajih.

III.

Na slikovitih razgledih.

Na dolgoletnem svojem službenem poskakovanju križem domovine, navzlic vsem kruhoborskim brigam, ipak nisem postal — koristoloven automat, ker sem se ravnal (na svojo gmotno škodo!) po Horacijevem pravilu: »Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci«...

Pravo za pravo sem se jaz v obče jako malo brigal za »utile«, poskakovanje, kakor pravijo, »in dulci jubilo«, brezskrbno »tja v en dan«, po širni domovini, ne da bi bil povpraševal: kje bom obedoval o poludne, kam ležem zvečer ter o čem bom živel jutri itd.?

Jaz nisem šel za potovanje, da bi si nabiral posvetnega mamona, kakor kakšen Žid s kročajo na hrbtu! Pa tudi nisem imel ta lesta, da bi grabil denar ter ga znašal na kupe, kakor listica nalovljene kokoši v svoja skrivališča! Meni sploh ni bilo nikoli mnogo do nečimurnega »evenka« in do tistih papirnatih razgledov, ki jim pravijo »bankovci«!

Kurirji oropani.

TANGER 16 (Ruđerjev br.) Nanaški, farco ki in angleški kurirji so bili na poti v Fes oropani.

Dogodki na skrajnem Vstoku. Japonski minister notranjih stvari odstopil.

TOKIO 16. Minister notranjih stvari je na svojo prošnjo odpuščen iz službe. Njegov naslednik postane minister za poljedelstvo in trgovino, Kip'ra, ki obdrži svojo dcszdanjo lista'ca.

Novi kabel na Japonsko in Kitajsko.

NEW-JORK 16. Komercijalna družba za podmorski brzojav je dobila ko'cajjo, da sme položiti kabel na Japonsko in Kitajsko.

Dogodki na Ruskem. Nemiri na Kavkazu.

TIFLIS 16. General Širinkin je prejel včeraj iz Baku nastopno brzojavko: Na raznih krajih mesta se je streljalo. Vršili so se mali spopadi, na katerih je bilo nekaj oseb ubitih. Položaj je nevaren, ker je razburjenje mej Tatari veliko.

TIFLIS 16. Ustaja je od 14. t. m. sem dovršena. Javno življenje ima zopet svoj navadni tek. V Kutisu je izbruhnil splošni štrajk.

ODESA 16. Iz kijevskega vojaškega okraja odidejo deli 21. armadnega zbora preko Odese na Kavkaz.

Gledališča v Lodzu zaprta.

LODZ 16. Vse gledališčne in koncertne predstave so prepovedane na nedoločen čas.

carska rodbina v finskih vodah.

PEIROGRAD 16. Carska rodbina nastopi danes potovanje v finske vode.

Deputacija Poljakov v Peterhofu.

LVOV 16. Iz Petrograda poročajo, poljskim listom, da se je v četrtek deputacija Poljakov, sestojeca iz kneza Stanislaja Lubomirskega, grafa Welopolskega in kneza Januša Radzivila podala k carju v Peterhof, ter ponela sebo spomenico varševskega nadškofa Popiela o poljakem učnem jeziku v šolah Rusko-Poljske.

Govor

dr. Vladimirja Ravničarja na velikem shodu dne 8. septembra v »Narodnem domu« v Trstu.

Drugi rojaki! Odzivljan se prijaznemu vabilu akad. društva »Prosveta«, da vam govorim o naših šolskih razmerah s posebnim

Ko sem na tistih presojljivih stokih širom slovenskih pokrajin prežaril zadublo stanovanje svojega duha ter si zbilstril ob računskih knjigah oslepeli vid, začel sem se ozirati — okolo sebe ter motriti in proučevati pokrajinsko obličje slikovitega našega ozemlja!

In zato sem imel na svojih avobolnih skokih kaj ugodno priliko; pa sem jo tudi porabil ter iskoristil vestno in vseučno kakor malokateri tistih poklicanih potovalcev, ki tekajo zamišljeno in poniglavo v tla zročih skoki pisani svet božji, ne da bi kedaj pogledali okrog sebe! Saj jim pa tudi ni zameriti tem — kruhoborskim takačem! Predpisano imajo vie »tvrde« določene jim »delokrožja«, katerih morajo obiskati na dan toliko in toliko, da pokrijejo potne stroške ter odelukijo odmerjene jim dnevnice. Med vožnjo, bodisi po železnici ali na kolah, pa morajo računati pripadajoče jim odstotke ter delati bilancije med dobičkom in izgubo svoje ture! Uprav ganljivo jih je gledati: kako hito od mesta do mesta, od trga do trga in od vasi do vasi s tistimi svojimi »zaboji«, kovčegi in mapami, kjer imajo raznovrstne usorce blaga, ki ga ponujajo na prodaj na vseh koncih in krajih.

Nu da! Takšen predestiniran kruhoborec jaz nisem bil!

Jaz se nisem napotil križem domovine s predpisanim »itinerarjem« v žepu, niti sem se rnečil za smer in smer vsakega posamič-

otrom na Trst Prevzel sem to poročilo ta o ekod v zadnjem trenutku in zategadelj vas prosim opozorenja, ako to poročilo ne bo tako vsestranski t maslito kakor zasluži to velevažno ži ljenjsko vprašanje naroda slovenskega.

Dandanes pač nikdo več ne bo tajil, da je vsakemu narodu, ako hoče žveti kakor tak, v prvi vrsti potreba pouka in izobrazbe. Na rodom, ki tega nima, se kaj kmalu zgrnejo valovi izobraženejšega sosednega rodu; izgine v njih, opravlja še nekaj časa hlapčevska dela svojemu sosedu, robuje mu, dokler ne postane sebi — tujee.

Izobrazbe je treba v telesnem, duševnem pa tudi dušnem, navstvenem oziru vsakemu narodu, ako hočemo, da postaja ta narod krepak in velik tako v fizičnem pogledu kakor po notranji vredaosti, enakovrsten drugim velikim narodom, sposoben tekmoovati z njimi, v narodno-gospodarskem oziru sam svoj, v narodno-političnem oziru samozavesten in značajan.

Kdo je dolžan dajati nam priliko, da se izobrazimo, da postanemo deležni pouka, ki ga sme zahtevati prosvete željen in najvišje prosvete tudi vr eden in sposoben narod?

Od naših narodnih nasprotnikov ne zahtevamo take dolžnosti tem manje, ker so to naši kroni sovražniki, ki nam štejejo v smrten greh, da smo sploh na svetu. Oni gledajo v nas neprijetno oviro, da se ne morejo polastiti naših dežel, naših rodovitnih poljan, naših zemeljskih zakladov, naše z vsemi naravnimi krasotami in čudeži obdarjene slovenske domovine. Zato skušajo na eni strani graditi n mški most preko nas, na drugi strani nas hoče italijansko valovje odpljuskat z naše grude. S takimi nasprotniki ki se kakor narodi, mogočni posestaiki stare kulture, re sramujejo pomnočevati svojih vrst in jih krepčati s slovenskim življenjem, — ni izgubljeni besede. Zanje velja izrek slavnega hrvatskega pesnika Petra Preradovića: »ne ima gorjih ljudi od onih, koji se prosvijeti naroda protive, takovi da mogu sutca bi ugasil«. Njim ne priznavamo nikake dolžnosti napram nam, nočemo pa od njih nobene — mišosti! (Viharao pritrjevanje.)

Pravi dolžnik naš je država ter nje upraviteljica — vlada. (Razni mej-klici). V pravem pomenu besede dolžnik, (Burno pritrjevanje), kajti Slovenci od nje v prosvetnem oziru ne dobivamo niti obresi od posojene ji glavnice. (Frenetičen aplavz.)

Zgodovina nam daje jasno govoreč in neizbrisen dokaz, da je Slovenec vedno skušal biti zvest sin te države. (Klici: sedaj dobivamo plač lo!) Za pričo nam je snežno

nega skoka v svet, temveč sem se prepustil povsem svojeglavni trmi sučaja. — Tudi po kažipotih in občestnih znamenjih ter svarilih se nisem oziral, kamo-li da bi nosil seboj zemljevide in krajepise à la Baedeker ali Gœel Fels!

Hotel sem si namreč ogledati pokrajinsko obličje naše domovine — s am na svoje lastne oči brez vsakršnega vodnika in ilustrativnega tolmača!

V ta namen sem jo zavil z razvožene (državne, deželne ali okrajne) ceste navadno takoj v stran, kar naravnost črez hribe in doline.

Priredši na tem brezciljnem poskakovanju v kakšen ptuji neznan kraj — mesto, trg ali vas — zlezel sem vsikdar najpreje na kakšen vzvišenejši hrib, bolm ali grič ter si ogledal ondotne pokrajine s takozvane ptičje perspektive, t. j. od zgoraj doli; potem še le sem proučeval posamične znamenitosti dotičnega okraja!

Na takšen način sem dospel v ta ali oni kraj po nenavadni poti, da so se mi ljudje čadili ter me povpraševali: od kod si da sem prišel? k ajm kar tako nepričakovan.

Naletel in zasledil sem pri tem marikakšen preslikoviti pokrajinski obraz in to s takšne plati, o kateri ondotni prebivalci niso niti slutli ali sanjali.

Priromam sem namreč, ako le možno, v jeden ter isti kraj, mesto, trg ali selo, vsako-

si vi Triglav, ki je gledal boje ob svojem vznožju, za pričo nam je bistra Sava, ki je vsprejemala va se potoke krvi naših pradedov. Kakor nedolžni otroci smo zaupljivo gledali v obraz države — matere, a potze tega obraza so ostale trde, srce njeno ni nikdar hitreje bilo zavoljo ljubezai do nas, rezala nam je kruh kakor ga reže mačeha svojim pastrom. In mi smo še danes tisti nedolžai otroci kakor pred stoletji...! (Klici: Ker smo neumni!).

Avstrijska država v kulturnem oziru močno zaostaja za drugimi državami. Za primer mi ni treba ravno jemati Francije, Anglije, Nemčije, Amerike; celo mala Danska, ali Norvežka jo stavljata v temno senco. Ravno šolsko vprašanje bi nam podalo prav jassen dokaz za to. Denarja je dovolj za topove in vojsatvo: »Inter arma silent Musae«. Temu so vzrok specifične avstrijske razmere: Slovanom, ki tvorijo večino prebivalstva, ni smeti dati ničesar, ali pa le samo toliko, kolikor narekuje skrajna sila; neslovanskim narodom, Nemcem, Lahom pa je prinesiti na krožniku, kar in kolikor le hočejo. To so za državo, kakršna bi morala biti Avstrija, nezdrave razmere, ki ne pripuščajo, da bi se večina njenega prebivalstva kulturno dvigala kolikor mogoče visoko. (Klici: Avstrija je bila vedno taka!). Zategadelj je v zastanku vse!

Vzemimo samo vseučiliško vprašanje, ki v zadnjem času razburja vse javno mnenje. Nemci, ki jih je, kakor rečeno, manje nego Slovancov, nimajo za se nič manje, nego pet celih vseučilišč, Čehi imajo eno, Poljaki dvoje, Slovenci in Malorusi nimamo nobenega vseučilšča. Italijanom vlada vseučilišče kar ponuja, toda oni ga nočejo, ker se keprcirajo, da mora biti sedež tistega ravno v Trstu pa nikoder drugod. Vlada se za sedaj tej italijanski zahtevi še upira, a ne morda zaradi tega, ker noče žaliti močnega slovenskega življa v Trstu, tudi ne morda zaradi tega, ker se boji za svoje Avstrjstvo v tej svoji edini pomorski luki, temveč, ker jo navdaja strah za svoje Nemstvo, ki mu je bila tu že pripravila gorko in varno gnezdo.

Dečim pa prihaja vlada Italijanov nasproti z vsučiliščem, ima pri nas Slovenceh, ki nas je za pol milijona več nego Italijanov, za to vprašanje gluha ušesa. Minister Hartl je sicer v budgetnem odseku oddal neko blaženo izjavo, ki nam načeloma priznava upravičenost naše zahteve; ali utis imam, da je tudi ta vodena ministrova izjava pomenjala nekako bolj njegovo zasebno mnenje; na drugi strani pa je od izjave do uredničenja naše zahteve dolga, dolga pot.

Naše stališče glede vseučiliškega vprašanja je jasno. Naša zahteva je upravičena,

krat od druge strani; pa tudi odhajal sem z istega kraja obično vselej po nasprotni poti, nego li sem bil prišel...

V teku četrte stoletja svojega poskakovanja širom domovine in sosednih dežel sem si ogledel malodane vse njeno pokrajinsko obličje po dolgem in širokem, po ravnem in po hribih, proučevaje nje navpično izrazovitost s takozvane »ptičje« in »žabje« perspektive, t. j. od zgoraj doli in od zdolaj navzgori ter s »profil« in »en face«...

Najrajši sem si pasel oči po »slikovitih« razgledih s kakšne gore ali planine. V ta namen sem obrazil vse sloveče gorske vrhove in dalekovidna »božja pota«, izmed katerih jih navedem tu le deseterico n. pr.: Goro sv. Uršule ob Slov. Gradu in Seléve nad Trstom, Učko goro nad Opatijo in Hum pri Ormožu, Sv. Vrba nad Mariborom in Trsat pri Raki, Trnovo pri Gorici in Sv. Ana na Kremperku, goriški Matajur in Rogaško Goro tam doli na Spodnjem Štajaru...

Skakaje tako po domovini — s severja na jug, od vstoka na zapad, s ploščnate pčljane na gorostane planine od brezmejnega morja zopet gori v podgorska zakotja, zdaj sem, zdaj tja: — na vse konce in kraje — prepričal sem se torej na svoje oči, da je zares — le pa naša domovina — in to ne zgolj po takozvanih slikovitih, romantičnih krajih, marveč — po vsem širnem ožem obsežju!

je pravična in vseskozi utemeljena. Pogoji, ki jih danes ne bom vnovič našteval, so dani za takojšnje ustanovitve slovenske univerze. Slovenskih visokošolcev (brez teologov) je po zadnjem izkazu okoli 600, prav 586, več nego preveč, da napolnijo eno vseučilišče. Vseučilišče zahtavamo v našem političnem in kulturnem središču, v Ljubljani. (Vsestransko pritrjevanje). Kako hitro pa se vlada odloči, da daruje Italijanom vseučilišče v kakem mestu slovanskega Primorja, tedaj to vseučilišče ne more biti drugačno nego utrkavistično, dvojezično, (Vseobčes ploskanje), to je, italijansko in slovensko (hrvatsko), ker bi čisto italijansko vseučilišče v slovanski deželi pomenjalo čisto navadno provokacijo, izživanje. (Ponovno ploskanje in razni mekljei). (Pride še.)

Iz Hrvatske.

Zagreb, 15. septembra.

Torej nas je gospod predsednik hrvatske ogrskega sabora v Pešti, Juszt, res »pč. stik« svojim obiskom. Bil je pri nas v vsem dva dni, da se — kakor je rekel sam — seznanil s kulturnimi in političnimi odnosi našega naroda hrvatskega. Drugi ljudje, ki so veči učejaški od gospoda Juszt, trebajo — ako žele proučiti politične in kulturne razmere kaknega naroda — za to, ne dva dni, ampak dva meseca, dve leti. A gospod Juszt je vse to proučil v dveh samih dneh, pak hoče — kakor se je sam hvalil — svoja opažanja priobčiti vodstvu svoje stranke. Kolikor smo iz početka pripisovali važnosti Jusztovemu prihodu, tako nam prihajata sedaj ta obisk in obiskovalce sam v malo čudni luči. Kajti z jedne strani je hotel Juszt s svojim obiskom ignorirati Madjarone, radi česar so ti enoglasno napadali njegov obisk, dočim ga vidimo z druge strani, kako hodi na dneje k polnokrvnemu madjaronu Krajčovicu, kjer se sbeja z intimusom Khuenovim — s Tomašcem!! Mari ni to zelo dvojni uloga?! Z Jusztom so konferirali nekateri starejši in nekateri mlajši politiki na njegov telefonski poziv! Oa pak je hitro vrgel v peštanske novice list, da so prihajali k njemu ves dan, a on da ni klicel nikogar. Rekel sem vam: to je čuden človek! Mi nismo nič profitirali z njegovim projektom, a tudi on ni nič profitiral. Jedino to bo, da je čul mnogokatero grenko resnico iz ust dra. Heimrla in dra. Lorkovića, pristave napredne stranke, ki sta mu resničro narisala položaj v Hrvatski. Jako pada v oči, da Juszt ni pozval ni dra. Franka niti katerega drugega pristava »čiste« stranke prava. To je jako neugodno »Hrvatskemu pravu«. Za to pa to glasilo s prikrito jezo dan na dan polni predala svoja z neko namišljeno blamažo onih, ki so — kakor opozicijonali — bili pri Jusztu. Po našem mnenju niso blamirani, kajti konferirali kakor opozicijonali s kakim opozicijoncem, to menda ne pomenja še blamaže!

Današnji dan je velike važnosti za nas. Danes se namreč zopet sestaja skupni sabor v Budimpešti. In v tem zasedanju se menda reši ta kriza, ki se že tako dolgo vleče in kateri posledice je opazovati tudi pri nas. Kako je minol današnji dan, tega ne vemo še v hipu, ko to pišem. Vsakako pojde v tem zasedanju tudi za našo hrvatsko kožo. Interese naše bi morali varovati naši dele-

Sveda sem za ogledovanje lepe naše domovine, izlasti za težavno hribolazenje, potratil mnogo zlatega časa, ki bi ga nezdavni koristolovec, dnevnikař in odstotkar poratil v gmatne namene...

Ja ne samo to: kolikor sem potrošil in zamudil dragocenega časa — zapravil sem tudi mnogo gotovega denarja ter si prikrajšal ogromne vate zaslužka, da ne vpoštevam vseh telesnih naporov in muk, ki sem jih prebil na nevarni boji črez hribe in doline!

In zdaj, po preteku petidvajsetletnega romanja krišem domovine, po tolikem obdobju njene pokrajinske lepote, zdaj, ko so mi ob vzdržem poskakovanju opešale noge in bi si moral sačeti iekati zavetja za utrjene kosti ter se napotiti v varno priščitje pokoja: zdaj stojim tu s praznimi rokami ter se potredam niti grude svojega terišča, kamor bi mogel položiti osivelo svojo glavo...

No pa: godi se mi, kakor pevec v Schillerjevi pesmi o »Razdelitvi zemlje«, da me namreč Bog za odkodaino posvetnih darov vabi k sebi, rekši:

„Li hočeš bivati z menoj v nebesih, Kdajkoli prideš, rad ti je odprem!“

Opisoval sem kar sproti posamične njene predele in okraje ter opisoval naše ljudstvo

gatje v Pešti, ki se doslej nikdar še niso mahnili v obrambo naših interesov. Tu jim je sedaj zopet prilika, da kaj store za svoj bedni narod. Saj so jim usta vedno polna saročvala, saj trobijo vedno v svet, da jim je delo »patrijotično«. Pokažite se, gospoda, besed je bilo že dovolj.

Tudi sestanek naših poslancev z dalmatinskimi na Reki je že dovršen. Pa kaka korist od tega sestanka? Kakov rezultat, kakov zaključek? Prav nič, razun tega, da hočejo sklicati velik sestanek vseh opozicijonalnih strank. In tako postanemo zopet bogateji za — en sestanek brez pozitivnih vseh oboj! In to je vse naše delo v teh toli važnih časih! Sestanki tu, sestanki tam, a koristi — nikake!

Javiti vam morem, da ob vsej oblo naših dnevnikov dobimo — še en nov dnevnik. Ustanovljajo ga italijanski jezuiti iz Kraljevice, a izhajal bo na Reki, da bo konkuriral »Novemu listu«, ki neusmiljeno razkriva vse umazanosti kraljeviških jezuitov. Seveda hočejo ti, da se ne bi videla prava tendencija, pak so naveli pro forma, da bodo izdavalci list v obrambo »Hrvatskega parobrodarskega društva«. Čast »Hrvatskemu parobrodarskemu društvu«! Mi spoštujemo globoko njegovo patrijotično delo in njegovo simpatično borbo z »Ungaro Crost«. Ali mišlimo, da bo družbi jako škodovala obramba kraljeviških jezuitov, ki — kakor internacijsalni, a vendar Italijani — ne bodo mnogo marali za hrvatsko družbo. To jim bo samo firma v obrambo svojih interesov.

Kaka krivica se godi našim sinovom na skupnih uradih — o tem sem vam, mislim, že dovolj pisal. Osebito v novejši čas silijo na pošte v Hrvatski Madjare in odlikačo naše sinove z vseh mest. Sedaj je bilo zopet 50 praznih mest pri pošti, in sicer 40 za Ogrsko in 10 za Hrvatsko. Za teh 10 mest v Hrvatski je kompetiralo nič manje nego 180 prosilcev, pak vendar je samo 6 Hrvatov prišlo do mesta in proti jasni besedi zakona in nagodbe so namestili 4 Madjare zopet na zagrebškem ravnateljstvu! Na to bodo seveda zopet molčali naši »pravi patrijotje« okolo »Dnevnega lista«. Kaj to briga njih, ako hrvatskim sinovom na njihovi lastni domovini tujinci otimljejo kruh!! Glavno je, da so ti »patrijotje« preskrbljeni mestnimi sinekurami in stipendijami. Vse drugo je podrejeno — komaj nekaka drobnina. Proti temu novemu žaljenju nagodbe treba protestirati z vso odločnostjo! Boriti se treba proti temu, z vsemi silami! Kajti, ako bomo le popuščali, postajalo bo še huje in huje.

Dogodki na skrajnem Vztoku.

Korejci proti japonskemu gospodarstvu.

»Berliner Tageblatt« poroča iz New-Yorka: Korejski listi poročajo, da narašča od dne do dne nezadovoljnost Korajcev proti japonskemu gospodarstvu. Na tisoče Korajcev iz raznih pokrajin so se podali v Seul, da protestujejo proti japonskemu tiranstvu; toda japonski orožniki so jih razgnali z orožjem. Na nekem spopadu je bil en orčnik ubit, več Korajcev pa ranjenih.

Nemiri v Jokohami.

Londonski »Standard« poroča iz Jokohame od 15. t. m.: Konzulate, cerkve, si-

izlasti pa naše — slikarje na to prirodno galerijo preumetno razvrščenih pokrajinskih slik, obrazov, prizorov, vedut, motivov in razgledov ter skladno ubranih gorskih panoram...

Da-li sem s svojimi potopisnimi slovopisni o pokrajinski krasoti naše domovine vdravil iz duševnega mrtvila kaknega — estetiškega našega slepca — mi ni znano in se tudi ne brigam! Jaz sem prevzel svojo dobrovoljno prevzeto — samozakošno dolžnost; kdor pa ima oči, da vidi, naj gleda!

Ali, kakor vidim, je v nas Slovencih še mnogo — duševnih slepcev, ki o našem dnevju ne vidijo dalje, nego sga njihov nos! O tem sem doživel marsikakšen uprav drastičen dogodek, iz med katerih navedem naslednjega:

Nekoč me je ustavil na Gorickem »Travniku« mlad, visokostasen učitelj, ki službuje zdaj ob južnem vnanju našega Saeznika ter me pošastil s tem-le nagovorom:

»Vi, Samoskok, ste pa velik — slepar!«

»Zakaj pa?« sem ga vprašal ves preplašen, kakor na tatvini sasačen »divji lovec«.

»No! opisovali ste »slikoviti razgled« s Svete Gore tam gori toli navdušeno,

mostane in hotele strazijo vojaški pešci. Konejštvu kcraka po mestnih ulicah. Prebi valstvo preti vedno ter je oborčeno z železnimi palicami. Včeraj je bilo aretovanih 119 oseb. Redarstvo trže z sidov proglose, ki pozivljajo na požiganje.

Glasovi o ustaji proti Nemcem v Šantungu.

Iz Berolina poročajo od 16. t. m.: »Berliner Tageblatt« piše, da se glasom vesti iz kitajskega vira, bliža splošna ustaja na vsem poluotoku Šantung proti Nemcem. Vsaka rodbina pokrajine hoče dati enega bojevnika; uporniki imajo dovolj denarja. Upor izbruhne, danes v soboto.

Dogodki v Rusiji.

Sv. Sinod dá 110 milijonov rubljev za floto in armado.

»Mgdeburger Zeitung« poroča iz Moskve, da je sv. Sinod dovolil 110 milijonov rubljev iz cerkvenih in samostanskih zakladov, da pomaga vladi preosnovati floto in armado.

Buligin odstopi.

Iz Petrograda poročajo berlinskemu »Lokal-Anzeigerju«: Minister notranjih stvari Buligin je prosil carja, naj ga reši službe, ker se čuti bolehnega. Car je na to izrazil željo, da Buligin ostane brezpogojno na svojem mestu do februarja, to je, dokler se ne sestane državna duma.

Kriza na Ogrskem.

Teško bi bilo točno belžiti vse faze, ki jih je že prehodila ta ogrska kriza. Karakteristikon te krize je, da koalirane stranke vedno zmagojujejo — tudi padeo ministerstvo Fejervary je smatran kakor nova zmaga koalicije —, a vendar ni mogla priti dosedaj do popolnega triumpa, tako, da bo mogla prevzeti vlado na podlagi svojega programa, v znamenju zmage svojega programa, svojih narodnih zahtev, izlasti glede vojske.

Koaliciji obovražljeno ministerstvo Fejervary se mora umakniti, a ogrsko javno politično življenje stoji pred — praznino! Ministerstvo Fejervary odhaja, a kdo stopi na njegovo mesto? Stopiti bi mogla jedino koalicija. Ta ima večino v parlamentu in le z nje more priti vlada, ki bi odgovarjala konstitucionalnemu principu. Vsako vladno, ki ne bi prišla iz te večine, bodo razkričali za nezakonito in bodo kričali o kršenju ustave. In vsako tako vlado mora v kratkem času potrti ista usoda, ki je potrla Tiszó in sedaj Fejervaryja. Vse položaj je pravi circulus vitiosus: vsaka vlada, ki ni prišla iz koalicije, je nemožna, koalicija pa noče dati vlade!

Kje je izhod iz tega kolobarja. Tu obstoji alternativa: ali krona omogoči koaliciji vprejem državne uprave s tem, da ustreže vsem nje narodnim zahtevam glede vojske, ali pa koalicija odneha od teh zahtev ter omogoči sporazumljenje s krono!!

Glede prve eventualnosti, da bi namreč krona dovolila madjarski poveljstveni jeziki, govore v čbše, da na ta slučaj ni misliti. Kaj pa, če koalicija ne odneha, če bo vstrajala pri tej svoji zahtevi in če ne bo hotela sestaviti iz sebe vlade, dokler ne zmaga se svojimi »narodnimi aspiracijami«?! Kaj pa, če krona vendar ne bi privolila v to, a ob

kakor kakšen zaljubljeni pesnik svojo ljubice.

»No, pa: kaj menda ni res? sem vprašal ga samosvetno.

»Bežite, bežite s tisto svojo »preslikovito« svatogorsko panoramo. Jaz sem bil oni dan tudi tam zgoraj, pa vsega onega nisem videl, o čemer Vi sanjarite v dotičnem svojem »slavospjevu!«

»Povejte vendar: kako pa je bilo?« sem poizvedoval znati željno.

»No, prišel sem gori po strmi kame-niti poti ves utrujen, zmučen, lačen in žejen, pa nisem dobil drugega krapčila, nego pri cerkvencu košček suhega kruha in grižljaj črvicega sira ter merico kislega vina; potem se mi pa ni ljubilo ogledovati tiste puščave, ki se razgreba okolo svete Gore. Posebno dolgočasen je pogled na severno vzhodno plat: na tisto skalovje nad Grgarjem, ki je menda slično okolici okrog Jeruzslema, ali ka-li?«

»A sveda! Če Vi gledate v svet — s prasnim železom skozi suho grlo, potem ne morete videti prečudovite pokrajinske slike, ki se razgrinja kakor veličasten zastor pred vhomom v pravečo svetišče božje, po vsem brazdejnem goriskem okrožju! Za ogledovanje tukajšnega čudeža morate pri-

enem ne bi niti privolila v posebno radikalna sredstva, ki bi morda vendar ukrotila koalirano opozicijo, kakor je faktično ravnokar odklonila Fejervaryjev program, čegar glavna oblika, kakor radikalno bojvno sredstvo, kakor bojni klic v veliki bitki — splošna volilna pravica?!? Cela vrsta vprašanj, kdo ve odgovora. Sladnjč se bo »Dunaj« vendar moral odločiti: ali za kapitulacijo pred koalicijo, ali za boj proti istej z vsemi sredstvi, med katerimi bi bilo vendarle najvpešnejše: splošna volilna pravica, ki bi oživila in galvanizirala politično ob tla pritiskene nemadjarke narodnosti. Zdi se, da stika Dunaj še vedno po kakem kompromisu s koalicije, da bi ta dala parlamentarno vlado. Morda se tudi posreči to. Ali vsaki taki kompromis bo le nadaljeval bolezen. Kompromis bi le nasul trave, da bi za hip skril prepad, ali — prepad bi ostajal dalje. Madjarske aspiracije in dunajsko stališče enotnega poveljstvenega jezika sta pojma, ki defiativno izključujeta eden drugega. Diametralno navskrže se daja pokriti za hip, ali odpraviti se ne da! Recept je le en sam, ki ga je dal — iskreno ali zavratno — minister Kristoffy: v politično življenje Ogrske morajo poseči novi elementi, ki prinese novih idej in dajo političnemu snovanju nov kurz.

Priprave za shod hrvatskih opozicijonalnih poslancev.

»Naša Sloga« poroča: V nedeljo zvečer so prispeli v Opatjjo poslanci v hrvatskem saboru v Zagrebu: kanonik Cvetko Rubetó, prof. dr. Fran Vrbanić odvetaik dr. Avgust Harambašić in župnik Zgorac; dalje poslanci v deželnem zboru dalmatinskem: odvetaik in občinski načelnik v Dubrovniku dr. Čingrija, predtojnič okrajnega sodišča v pok. in občinski načelnik v Spljetu Milić in odvetaik v Spljetu dr. Trumbić. Prvi štrje so prišli kakor zaupniki opozicijonalnih poslancev v banovini, drugi trije kakor zaupniki hrvatske stranke v Dalmaciji. Dšli so, da se pogovore za že davno namerjani sestanek vseh opozicijonalnih hrvatskih poslancev, da odločijo, kaj se ima razpravljati na tem sestanku, koga da je pozvati na sestanek in kdaj naj bi se isti izvršil. Seje so imeli v ponedeljek zjutraj in na večer, istotako v torek, a zvišili so v sredo. Saj sta se udeležila tudi deželni in državni poslanci prof. Spinić in poslanec v saboru hrvatskem ter odvetaik in občinski načelnik v Karlovcu dr. Ivan Banjavčić.

Sestanek poslancev se bo vršil na Reki in začne svoja posvetovanjanja menda 1. oktobra.

Drobne politične vesti.

Španski kralj obišče Kvadrinal? Iz Madrida javljajo, da se tamkaj zatrjuje, da španski kralj v prihodnji spomladi obišče italijanskega kralja v Rimu.

Domače vesti.

Imenovanje. Voditeljem e. kr. pripravnice za učiteljske v Tolminu je imenovan g. Anton Kutin, doslej učitelj v St. Mavru pri Gorici.

Volitev župana v Mirnu. V torek se je vršila volitev župana v Mirnu. Od 18

nešt seboj: estetiški izobražene oči in pa za prirodino lepoto čuteče srce!...

Glejte! Moja soproga je bila nedavno z menoj tam gori, pa se vse popoldan ni mogla nagledati prečudovite Svatogorske panorame. Ja ko sem jo proti večeru opominjal na odhod, prosila me je žna vsa ginjena, da počakava vsaj še — solnčnega zahoda, tga veličanstvenega zadnjega akta potekajočega dneva, ki s ondu gori prelistavlja kakor božanski igrokaz svetovnega gledališča — — —

Da, da! Bistrih, za lepoto božjega stvarstva odprtih oči ter estetiški razvitega čuta pogrešamo še jako mi v kulturi in umetnosti »tostali« Slovenci na vseh koncih in krajih. To se kaže na primer zdaj pred — odkritim Prešernovim spomenikom, kjer se čorave tercijalke v ženski in — moški obleki zgrajajo nad umetniškim posnetkom najdovršenejšega umotvora Stvarnikovega, t. j. ženskega telesa, pred katerim se spoštljivo klanja sam veliki nemški cinik Henrik Heine, ki poje:

„Des Weibes Leib ist ein Gedicht, Das Gott der Herr geschrieben!“

Ob vhodu v »zlati vek« 1905.

Samoskok.

glasov jih je dobil 10 občinski zastopnik Iv. Scalettari, jedini Italijan v občini, ki je tako izvoljen županom. Scalettari je trd Italijan, da si je zrastle med mirniskimi Slovenci. V Mirnu je gotovo na razpolago drugih mož sposobnih in vrednih. Tu pač veljajo besede Kosekega: Kdor zaničuje se sam, podlega je tujčevi peti.

Občinske volitve v Šempolaju. — V Šempolaju pri Nabrežini nam pišejo: Tu so se vršile dne 14. t. m. občinske volitve. Tretji razred je volil od 9. ure predp. do triletno popoldne. Drugi in prvi sta volila popoldne. Nasproti sta si stali dve stranki: tako imenovana »ruska« (to je: strogo narodna stranka) in tako imenovana »konservativna«. V tretjem in drugem razredu je zmagala »ruska stranka« popoldne. V prvem pa je bila enakost glasov in je odločil žreb. Izrečani so bili trije možja konservativne, eden pa narodne stranke.

Med volitvijo se je ljudstvo mirno vedilo. Cima pa se je raznesel glas o zmagi »ruske« stranke, je zavladalo veliko veselje po vsej vasi in pevadije in veslikanje je trajalo do pozno v noč.

Kolikor čujemo, uložijo konservativna stranka rekurz proti volitvi v prvem in drugem razredu. Veliko več razloga za rekurz proti volitvi v I. razredu bi imela narodna stranka; ali ona ne stori tega iz miroljubja in spoštovanja do svojega dušnega pastirja. Zato pa obžaljuje tem bolj, da se poslednji ne more povzpeti na tako staljšee vstrpljivosti, kišanske in enake ljubezni do vseh svojih ovčic.

Iz Novegamesta nam pišejo dne 15. septembra 1905.: Ne bo treba — vsaj za to pot še ne — »ušesiti« porednežev, ki so pred tednom nekaj deljstali o smeščenju nekakega nemškega uradnika na našem slovenskem mestnem županstvu. In prihranimo si lahko tudi jeremijado pred rotovžem: I bera nos a malo! Dokler nam bo županil neš dični župan in vneti Slovan, mremo biti brez skrbi.

Resnici na ljubo pojasnujemo lojalno, da je bil sicer res neki vpkojeni uradnik (mož nezarega mišljenja) nastavljen pri mestnem knjigovodstvu, ali istotako je res, da le začasno, dokler novi mestni odbor ne potrdi namestitnika dosedanjemu uradniku. In konečno je pa tudi res, da je dotični gospod še po preteku svojega dvodnevnega začasnega uradovanja sam uvidel svojo nemožnost, — ne da bi hoteli reči nezmožnost! — In kakor je prišlo, tako je zopet odšel. Služba je sedaj razpisana in tedaj se nudi slovenskim kompetentom prilika, da se oglašijo.

S tem, upamo, je zadeva za enkrat vsestransko pojasnjena in rešena.

Slovenska trobojnica prepovedana. V »Domovini« čitamo: V Brežicah je ekrajno glavarstvo oblastveno odstranilo slovensko trobojnico. O priliki blagoslovljenja zastave veteranskega društva v nedeljo je glavarstvo zapovedalo odstraniti slovenske trobojnice, na kar so Slovenci tu li odstranili cesarske zastave. Razburjenje je bilo velikansko. Storjeni so potrebni koraki. Kar si dovoljujejo ti c. Kr. h o h e u z o l l e r n s k i uradniki na Spodnjem Štajerskem, presega že vse meje. Ta skrajna predrznost izvira pač iz tega, ker si poklicani zastopniki štajerskih Slovencev v prirojeni pončnosti ne upajo na pristojnem mestu energično nastopiti. V Avstriji ne vladata zakon in pravica, ampak policijska svojevoljnost.

Dež. Po več tednov trajajoči suši, smo imeli m'no noč nekoliko dežja. Ni sicer deževalo dolgo — le dobra pol ure —, a bilo je precej močno. Upamo, da se bo po tem dežu zrak ohladil in da bo konec neznoeni vročini zadnjih dni.

Škratac je izišla 37. številka, s hranimi slikami in raznovrstno vsebino. Kdor kupi številko, ki stane samo 10 stotink, mu ne bo žal!

Pijanec pod tramwayskim vozom. Znan alkoholist Jakob Ciana bi bil sinoči kmalu nesrečno končal svoje nesrečno življenje. Okolu 6. ure zvečer je šel opotekaje se preko ulice Ghaga prišedši od vrta pred kolodvorom. Ko je bil pa sredi ulice in torej tudi sredi tramv yakega tira, je pa prišel od mestne strani proti njemu tramwayski vor. Zavirač tega voza je brz ponovil, da opozori onega na nevarnost. Ciana, slišavši svonjenje, je tudi res naglo skočil s tira, a onstran tira je v isti hip od nasprotne strani, namreč o kolodvoru pridrdral voz z dvema koajema. Da se ogne temu vozu, je Ciana hitro skočil azaj, a ob tem je zadel ob tramwayki vor,

ki je ravno v istem hipu dirjal mimo njega Tramwayski voz je podrl nesrečnega Ciana, kateremu je prišla deana roka pod vor.

Mimoidoši so Ciano pobrali in ga nesli v bližnjo lekarno Ravasio, a od tam so telefoničnim potom pozvali zdravnika se zdravniške postaje, ki je konstatoval, da je Ciana jako težko ranjen na laktu desne roke, na glavi, po obrazu in drugod. Podelil mu je najujnejšo pomoč in ga dal potem prenesti v bolnišnico.

— Kakor že uvodoma omenjeno, je Ciana splošno zaspan pijanček.

Neš čitatelji so večkrat čitali, kako si je ta Ciana v pijanosti na javni ulici raztrgal svo obleko.

Koledar in vreme. Danes: Mati Božja 7 žalosti; Prvan; Miluka. — Jutri: Jozef Kopertinski; Sterad; Sokolika. — Temperatura: ob 2. uri popoldne + 28.5° Celsius. Vreme: lepo.

Društvene vesti in zabave.

Pevsko društvo »Slovenska mladina« na Frdeniču pri sv. Ivanu opozarja še enkrat, da priredi danes svojo prvo vrtno veselico s plesom v prostorih »Konsumnega društva« na Frdeniču. Društvo prosi al. občinstvo za obilen obisk.

Danes v Rocol! Mlado pevsko društvo »Zvonimir« priredi danes, kakor smo že naznanili v prejšnjih številkah, svoj veliki koncert z igro, plesom in šaljivo pošto.

Kolikor je bilo potrebno, da se je to društvo oživelo v Rocolu, kjer se ž lbog najde še mnogo, mnogo nezavednih slovenskih sinov in hčera — toliko je potrebno in naša dolžnost je, da se vsak, kdor le mor, te veselice vdeležji, da vzbudimo tako z našo prisotnostjo zavedni mladini veselje do dela in pripomoremo s tem k materijalnemu in moralnemu vspahu. Vžitek se nam nudi, saj bo vodila koncert nam zana spretna roka v osebi g. Vogrča, — da lahko rečemo že naprej, da nam ne bo žal, ako se potrudimo in pohitimo na to veselico. Na vspehuru je 6 pevskih točk: 1 vokalna in 5 spremljevanjem vojaškega orkestra. Tudi igra »Kteri bo?« obeta napraviti dosti smeha. Za šaljivo pošto je tudi vse preskrbljeno, kakor tudi za one, katerim rado pete erčijo, ako slšajo kako za ples. Napravimo torej veselje našemu mlademu »Zvonimiru« z našo obilno vdeležbo in pohitimo danes popoldne v Rocol z radovednostjo, kako se to naša zavedna mladina ob tej priliki pokaza, pa tudi koliko nas bo — in »kdo da bo«.

Tržaško podporno in bralno društvo neznanja vsem udom in prijateljem, da pričeo plezre vsje dne 17 t. m. ob 4. uri popoldne. Vaje se bodo vršile vsako nedeljo in praznik ob omenjenih urah. Tedenske vaje pričnejo 18 t. m. in se bodo vršile vsaki ponedeljek, sr. do in soboto od 7. do 9. ure zvečer. Poučeval bo p'evsedca g. J. Umek nove in stare pesi.

Odborniki »Dramatičnega društva« so vabijeni, da se gotovo in polnoštevilno udeležijo seje, ki bo v tr. k dne 19. (n ne kakor je bilo javljeno v ponedeljek dne 18.) t. m. ob 9. uri zvečer v društveni sobi.

Zadnje brzojavne vesti.

Kolera na Pruskem. BEROLIN 16. Reichsanzeiger poroča: Skupno je na Pruskem za kolero zb. lalo 190 oseb, od teh jih je 69 umrlo.

KRALJEVEC 16. Na neki žni, ki je večraj predpoudne umrlo v Wurnike za eumljivimi znaki kolere, je dases bakteriološka preiskava dokazala kolero. Zopt so izdane vse p. trebne zdravstvene odredbe.

Nezgodna na morju. KRISTIJANJA 16. Na vsini Fogberga sta danes trčila skup ena ladija za mine in ena torpedovka. Ea topničarski stotnik in dva m. ža so prišli ob življenje.

Trgovina.

Borsna poročila dne 16. septembra
Tržaška borza.
Napoleoni K 19.10 — 19.12 — azgledb. t're K — do — London kratk. termin K 40 — 40.20
Francija K 95.37 — 95.47 — Italija K 95.40 — 5.50 —
italijanski bankovci K — Nemčija K 117.37 — 117.47 — avstrijski bankovci —
avstrijska ednosta renta K 100.45 100.65 ogrska krona renta K 57.10 7.30 italijanska renta K — — kreditne akcije K 682.75 — 54.75
državne dolžnice K 678.25 — 678.25 lombardi K 145. — 107. — Lloydov skrb. a 746 — 753. — Breške: Tisa K 331.75 — 35.75, Kupa. a 476 — do 483. — Rodamredit 1890 K 302. — 310. — Rodamredit 1899 K 302. — 310. — Turške K 145. — do 147. — Brske — do —

Dunajska borza ob 2. uri pop.

Državni dc g v papirju	včeraj	danes
101.35	101.35	101.25
101.25	101.25	101.25
119.70	119.65	119.65
101.60	100.55	100.55
92.75	92.85	92.85
116.15	116.25	116.25
97.15	97.20	97.20
88.25	88.25	88.25
1617. —	1615. —	1615. —
631.25	631.25	631.25
239.92 1/2	239.90	239.90
100 državnih mart	117.85	117.40
20 mark	23.45	23.40
20 frankov	19.11	19.12
100 ital. lir	95.39	95.50
Cesarski cekini	11.31	11.31

Parizka in londonska borza.
Pariz. (Sklep.) — Francoska renta 99.61, italijanska renta 105.33, španski exterieur 94.40, akcije otomanske banke 610 —. Menjuje na London 251.65.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne šele — Lombardi 110. — unidolrsna trška renta 93.40 avstrijska zista renta 101. — ogrska 4 1/2, zia renta 98. — Ländarba. 484 — turške sreš e 136.75 parizka banka 14.85, italijanske mar-d-jonalne akcije — — skofje Rio Tint 16.54. Tredna.

London. (Sklep.) Konsolidiran dol. 89 1/2, Lombardi 4 1/2, srebr 28. 1/2, španska renta 93 1/2, italijanska renta 105. —, trška banka 2 1/2, nemj. t. Dunaju. — — Mirna.

Tržna poročila 16. septembra
Budimpešta. Pšenica za okt. K 15.80 d. K 15.87, rž za okt. K 12.86 do 12.87, čves za okt. od K 12.26 do 12.28 koruza za sept. K — — do K — —
Pšenica: ponudbe in povpraševanja srednje tendenca vzdržana. — Prodaja 75.000 met. stotov. deloma nekoliko stotnik višje. Dragga žita vzdržano. Vreme: lepo.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good r. — raga za tek. mesec po 50 kg 46 1/2, frk. za dec 46 1/2.

New-York. (Otvorba.) Kava Rio za bot. ča. dobave. — Stalno, nespremenjeno, do 5 stotnik nižje. — Prodaja: — — vrel.

Hamburg. (Sklep.) Kava Santos good average za september 37 1/2, za dec. 38. —, za marec 38 1/2, za maj 39. — Stalno. — — Kava Rio novembra loco 40—41, navadna reela 42—44 1/2, doba. 45—46.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za september 16.90, za oktober 17.35 za november 17.5, za dec. 17.40, za januar 17.50, za febr. 17.60. — Mirno. Vreme: po dežu lepo.

Sladkor tuzemski Centrifugal 5 promn. sled. K 74 — do 75 —, za maj-avgust K 73 — do 74.50 Caneas do in Mellait promptno K 74 — 75, za julija gust K 74 — do 75 —.

London. Sladkor te repe surov 85 1/2, 8. Pariz. Rž za tekoči mesec 15.25, r. t. oktober 15.25 za nov-december 15.40 za nov-februvar 15.75 mirno. — Pšenica za tekoči mesec 22.55, za oktober 22.75 za november december 22.95 za nov-februvar 23.10 mirno. Moka za tekoči mesec 29.75 za oktober 29.90 za nov-december 30.15, za nov-februvar 30.4, mirno. — Repič olje za tekoči mesec 47 1/2, za oktober 47 1/2 za november-december 47 1/2, za januar-april 48 1/2, mirno. Špirit za tekoči mesec 37. —, za okt. obr 34 1/2, za november-december 34 1/2, za januar-april 34 1/2, (trdno). — Sladkor surov 88 1/2, suv nor. 2 1/2, — 2 1/2, (mirno) bel za tekoči mesec 24 1/2, za okt. 25. —, oktober-januar 25 1/2, za januar-april 25 1/2, (trdno) rafinirani 59 — 59 1/2. Vreme: lepo.

Bančnega slugo

sprejmejo koncesionarji **Jadranske banke v Trstu** s 1. oktobrom t. l. Služba in plača po dogovoru. Zahteva se znanje slovenskega ali srbsko-hrvatskega in razum enega teh dveh tudi italijanskega jezika. Prosilci zmožni tudi še nemškega jezika imajo prednost. Pismene ponudbe je vložiti **poštnim pôtom** najkasneje do **24. t. m.** na naslov: »Koncesionarji Jadranske banke« v roke gosp. Gijura Vučkovića — Trst (Via S. S. Martiri 22).

Koncesionarji „Jadranske banke v Trstu“.

Ker po § 49. zadr. pravil občni zbor sklican na 15. sept. 1905 ni bil sklepčen, sklicuje v smislu istega §.

Tržaška posojilnica in hranilnica

reg. zadruga z omejenim poročtvom
izredni občni zbor na nedeljo 24. sept. 1905 ob 10. uri predpol. v posejilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Dopolnilna volitev načelstva.
2. Volitev nadzorstva.
3. Prememba pravil.
4. Raznoterosti.

TRST, dne 15. sept. 1905.

ODBOR.

Štedilno ognjišče popolnoma v dobrem stanu, primerno za gostilno, ali tudi večo družino, se proda, vsled povečanja lokala, po jako nizki ceni. Oglašiti se je pri g. Fr. Murinšek lastniku gostilne »All'Antica Pompeia«, na Galdonijevem trgu št. 4.

Pozor!

Prepričali so se napredovalni vinorejci da, ako se hoče zlahno vino napraviti, treba sveže grozdje brez hlastin ožeti in mošt belega grozdja brez tropin, črnega pa s podatjo le toliko tropin, kuhati, da vino zaželjeno barvo dobi.

Z navadnim kletskim orodjem potrebuje tako delo mnogo ljudi, mnogo časa in drage stroje, in ni mogoče grozdje nasproti ko se trže tiskati. Pač pa se to zamore z mojo neprestalno stiskalnico, s katero se 10 kvintalov grozdja na uro ožme. En delavec vrtilo, eden donaša grozdje in eden odnaša mošt in tropine. Pa prvikat se le malo stiska, in potem je lahko iz spadajočih tropin, z grabljami čiste hlastine odstraniti. Ostanajo za drugo tiskanje le lupine grozdja, ki so hitro istiskane.

Tako dobro se s to stiskalnico tudi prekuhanne tropine prešajo. Je namenjena za velike posestnike, za cele občine pa tudi za povzetnike, ker je na kolah za prevajenje. Stane le 800 kron. Se da tudi na skušnjo.

Viditi jo je v moji zalogi v trgovinski ulici št. 2 v Trstu.

Živic i dr.i.

Pekarna in sladničarna z lastno tovarno biškotov

Fran Lampe

TRST - ulica Molin Grande št. 32 - TRST
3 krat na dan svež kruh, raznovrstne moke prvih ogrskih mlinov, fine vina v buteljkah, sladčice itd. Sprejema naročbe za sladčice.

Zaloga tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev in razprodaja na debelo in drobno
TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST.
Via dell'Acque št. 12. (nasproti Kafe Central).

Velik izbor francoskega šampanjca, penečih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Bur, gundur, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rumkonjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjovec — Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in fraako. — Razprodaja odpol litra naprej.

Leon Fano TRST

ulica Nuova 12
— zlatar in draguljar —
prodaja, kupuje in zamenjuje zlatanino, srebrnino in dragulje; sprejema poprave po najzmernejših cenah ter prodaja na mesečne obroke proti solidnemu jamstvu.

Hermangild Trocca

Barriera vecchia št. 8
ima veliko zalogo
mrtvaških predmetov
za otroke in odrasčene.

Venci

od porcelana in biserov vezanih z medeno žico, od umetnih cvetlic s tračkovi in napisi.

Slike na porcelanastih ploščah za spomenike.
Njnižje konkurenčne cene.

TOVARNI POKLITVA
Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (3olsko poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franke

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

tovarna pohištva s strojevnim obratom
priporočila slavemu občinstvu svojo
zalogo pohištva
prej ANTON ČERNIGOJ
via dei Rettori št. 1 (Rosario) - v Trstu - tik cerkve Sv. Petra v hiši Marenzi
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Pohištvo izdeluje se solidno, trpešno in lično, in sicer samo iz lesa, posušenega v tovarniški sušilnici s temperaturo 60 stopinj.
Vsaka konkurenca je izključena. Album pohištva pošlje se brezplačno.
Prodaja se tudi na mesečne obroke.
Zastopstva v: TRSTU, ŠPLJITU in ALEKSANDRIJI (ORJENT).

V najem se odda meblirana soba pri slovenski družini. Naslov pri »Edinosti«.

Mladenič, ki je obiskoval šest gimnazijskih razredov, več slovenskega, nemškega italijanskega je ica korisnoscence nemške stenografije, išče takoj službe pri kaki trgovini ali v kaki odvetniški pisarni. Ponudbe »Mladenič« uprav. »Edinost«.

Odda se kuhinja na račun. — Pogoje se izve pri lastniku krčme »Audemo de Franz« ul. Geppa 16.

Vsposobljena učiteljica ženskih ročnih del, želi dobiti mesto kot »bona«. Zahteve skromne. Ponudbe pod šifro M. B. glavna pošta.

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5—70 hektolitrov prodaja po jako zmernih cenah trdka Alex. Breyer i sinovi, Krizevac.

Išče se postrežnica za nekoliko ur na dan. — Naslov pove uprava lista.

Najbolje vinske stiskalnice in mastilnice se dobivajo pri Živic i dr. trgovinska ulica št. 2.

„Ne kliči vraga!“ Izvirna šabigra v enem dejanju je ravncar izšla, ter se vdobiva po 50 st., po pošti 10 st. več pri spisateljcu in založniku **Jaki Štoka**, Trst, ulica Giorgio Galatti 18.

Štampilje iz kavčuka. Vsem uradom, županstvom, cerkvenim predstojništvom, trgovcem in zasebnikom, nadalje zadrugam in denarnim zavodom priporočam se za izdelovanje štampiljev iz kavčuka in kovine prva sl. tovarna na Primorskem, **J. Krmpotič**, Pola, Piazza Carli št. 1. — Cene zmerne, postrežba hitra. — Štampilje se izdelujejo v vseh oblikah, tudi v obliki ure, medaljona, svinčnika itd. Kot edini slovanski zavod te vrste na Primorskem, oziroma Kranjskem in Štajerskem, priporočam se toplo v podporo Slovanom tem več, ker se vsa naročila izvršuje točno in v jezikovnem pogledu pravilno. — Odslej ni več potrebno slične reči naročevati pri inorodeih.

Grand hotel „UNION“ v Ljubljani potrebuje hôtelske stroke večšega **sobnega nadmarkerja** ki je zmožen slovenskega, nemškega, laškega in vsaj nekoliko tudi francoskega jezika. — Ponudbe opremljene z izpričevali in s sliko naj se dopošljejo do 20. sept. t. l. na naslov **Del. stavb. družba „Union“** v Ljubljani.

Svoji k svojim. Podpisani imam čast javiti sl. slovenskemu občinstvu, da sem odprl **novi gostilno** „al Castelnovo d'Istria“ ulica Solitarlo št. 3 Toči se: moškato bel, istrsko in dalmatinsko vino ter pivo (Groskanisa) Ogrsko. Za obilen obisk se priporočam udani **Martin Gerdevič**, vcdja.

Čast mi je naznaniti slavnemu občinstvu, da sem 16. t. m. odprl zalogo dobro poznane **dalmatinskega vina** v ulici Torre Bianca št. 45 v sledečih cenah:

črno vino na drobno liter	72 stot.
„ za družino „	64 „
opolo „	72 „
belo vino „	80 „

Za mnogobrojni obisk se priporočam udani vam **DVORNIK** lastnik.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.
Piazza Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.
Vhod po glavnih stopnicah.
Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%.
Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono.
Posojila daje samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5%, na menjice po 6%, na zastave po 5%.
Uradne ure: od 9—12. dopoldne in od 3—4. popoldne.
Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.
Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.
Poštno hranilnični račun 816.004.

Podpisani priporočam slav. občinstvu, vojaškim in civilnim krogom svojo v ul. GIOACHINO ROSSINI št. 24 (zraven cerkve sv. Antona novega), na novo otvoreno, z najmodernejšim blagom bogato opremljeno

krojačnico.

Bogata zaloga tu- in inozemskih tkanin, sukna in vseh v krojaško obrt spadajočih predmetov. Velika izbira najmodernejšega angleškega blaga. Delo precizno, cene zmerne. Naročbe se izvrše točno in se dostavljajo na dom. Vnanje naročbe se sprejemajo vsak čas in se točno izvrše. — Mnogoletna skušnja, katero si je prisvojil podpisani glede kroja civilnih in vojaških oblek, jamči za ukusni kroj, kakor tudi za solidno, trpežno delo in izvrstno blago. Z odličnim spoštovanjem **AVGUST ŠTULAR.**

Prednaznanilo.

Z nastopivšim letnim časom se otvori nova

prodajalna manufaktur

v ul. Ponterosso 10 (zraven pekarni Hillebrand)
Podpisana lastnika si uljudno dovoljujeta to slavno občinstvo o tem obvestiti ter se priporočata za mnogobrojni obisk **Fogar & Sachetti.**

Advokat dr. Franč Ksav. Poček

naznanja uljudno, da je otvoril

svojo pisarno

v LJUBLJANI na Starem trgu št. 30, II. nadst. (v hiši gospe Marije pl. Plantz k postajališču električne cestne železnice na trgu Sv. Jakoba).

Narodni kolek je vdobiti pri upravi

„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
WEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZARTEVAH
KATALOGI BREZPLAČNO.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejemlje vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelji po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.

Vsa zavarovanja sprejema ter daje vsa pojasnila

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst

ULICA TORRE BIANCA 20

Zastopniki za vsako mesto, trg in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

Fizol bokini, mandoloni, kok, kisle zelje in zelje v glavah pošilja po povzetju od 50 klg. naprej po zmernih cenah **M. Lavrenčič** Šiška - Ljubljana. Za večje pošiljatve p. n. gg. trgovcem cene po dogovoru.

Dobro znana zaloga manufaktur v partijah

ki se je nahajala na Piazza nuova vogal ul. S. Caterina št. 8 se je preselila dne 24. avgusta v ravnoisto ulico št. 1, zraven „Kavarne Metropole“ (vogal Corso).

Zovarna s zalogo pohištva

svetlega in temnega kakor tudi popolne kuhinje v najmodernejšem slogu po konkurenčnih cenah priporočam

V. Doplicher

ulica Chiozza št. 8 pri tleh (nasproti dvoran „Tersicore“).

Velik izbor inozemskih in lokalnih vzorcev. **Pozor! Pozor!**

Nova krojačnica.

Piazza della Barriera 3 I. **Slovenski napis.**

Izvršuje vsa v krojaško stroko spadajoča dela v popolno zadovoljnost. — Najnižje cene! Priporočam se udani **Slavoj Škerl.**

Mejnarnodno spedijsko posredovanje

Caro & Jellinek

Trst ul. Romagna št. 2 Trst. TELEFON št. 1627

Podružnice: Dunaj, Budapešt in Lvov.

Zastopstva na vseh glavnih trgih tu- in inozemstva.

Se priporočam za preskrbljenje seljenj s zaprtimi blazinjenimi vozovi za pohištvo toli v mestu koli v tu in inozemstvu.

Pakovanje za prevoz po morju. Posebno ugodni pogoji za vojaške osebe in državne uradnike. Posiljatve vsake vrste po stalni nizki prevoznini. Proračuni brezplačno.

Zaloga

izvozno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)

pive v sodčkih in v boteljkah, kakor tudi **kvasa**

iz tovarne Bratov Reininghaus Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Maltonijeve Giesshubler vedno sveže kisle vode po zmernih cenah

ANTONU DEJAK junior

TRST Via degli Artisti št. 10.

Zahtevajte pri nakupu

Schichto-vo štedilno milo

z znamko „JELEN“

Ono je **zajamčeno čisto** in vsake brez škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. **Udobiva se povsod!**

JURI SCHICHT, USTJE na LABL. Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju.

Varstvena znamka.